

Lesarabræv

Og tað segðist vera „pínliga satt ...“

Tað var ikki sýrt, at menn høvdu hug at reist úr stólunum, tá teir lósu Sosialin mánaðagin, har eitt blaðfólk hevur eina jánkasliga frásøgn frá sendingini „Índblík“, sum varð send hósdagin tann 19. november. Sendingin var um Føroyar og stóðaða í Føroyum í dag.

Vit eru fleiri føroyingar her niðri á Flatlandum, og vit munnu hava eins stóran áhuga fyri tí, sum fyriferst heima og føroyingar sjálvir, um ikki meira, og var tað tí sum at fáa deysboð, tá vit frættu, at Sjóvinnubankin var um at fara av knóranum og landið undir umsting. Eftir hetta var tað skjótt, at tað frættist niðri, men tað var ikki fyrr enn fyri stuttum, at donsku miðlarnir av álvara fóru at gera um seg við stórum greinum um Føroyar.

Jú, tað er ikki á hvørjum sinni, at nakað stórvægis stendur um heimlandið í donsku miðlunum, so tað fór maður av húsi/kamari/skoti (alt eftir, hvussu væl/illa, vit lesandi nú einaferð búgva) at keypa blaðini. Fyrr og fremst vóru tað Berlingarin, Politiken og Jyllandsposten, sum vórðu keypt, og sum verða hildin at vera á rættliga høgum stigi, hvat sannleiksvirði viðvíkri. Men gakk. Har var hvørki høvdi ella hali á skrivningini, nei so langt frá. Tað hevði verið eins frægt at keypt BT ella Ekstrablaðið. Eitt nú hevur Politiken havt eina grein við stórum yvirskrift: „Jeg forfølges“, sum er um figgjarmálaráðharran Jørgen Sundstein og mest minni um eina søgu frá Klaksvíkstríðnum (tað einasta, danir vita um Føroyar). Og Jyllandsposten hevur eina aðra við yvirskriftini „Familie på fisketur“, sum samanumtikið hvørki sigur eitt ella annað, og er hetta gjøgnumgangandi fyri donsku blaðini. Men hvussu skal tað

vera, tá einasta kelda teirra er ein danskur politikari, sum roynir at gera sær dælt av Føroyum í donskum politikki? Vorðið sum kelda, má sigast.

Eftir øll hesi vánaligu ummæli og greinar um Føroyar, fleiri og vánaligari enn tær nevndu, skuldi ein sending koma í danska sjónvarpinum, sum skuldi vera um Føroyar. Vit biðaðu í spenningi eftir sendingini. Men tað var journalistikkur á lágu stigi. Eitt lítið brot um hvørt málið, og síðani varð farið víðari til næsta mál. Nógvar varð tikið fram, men viðgjørt á einum „sensationellum“ og í ólukkumátt gømlumerkum stili. Gamani, ætlanin var at gera tíðindasending á annan hátt, men at lækka stigið so nóg, sum gjørt var í hesi sending, mátti ikki verið neyðugt. Eitt nú varð kaldbakksbergholið sagt einans at minka farleiðina við fimminittum, og einki nevnt um, at tað spardi fólk at koyra eftir einum vegi, sum liggur í fleiri hundradum metra hædd, og einki nevnt um mongu ólukkurnar á Oyggjarvegnum vegna hállu og vind (tá høvdu danir óivað øst). Og Gud hjálpi mær, um ikki sjónvarpsmaðurin sat við einari blokkloystu framman fyri sær, tá kallsýrbergsholn vóru fyri - vorðið sum objektivet. Um vit rokna fólkalíði í Kalsynni um til donsk tøl, so svarar tað til 13.000, og mundu 13.000 danir ikki hildið seg hava rætt til líka gott samband sum restin av ríkinum?

Sjálvandi varð keypið hjá SEV av nýggjum húsi tikið við á la lítið sigandi skandalusendingarnar hjá SvF, og sjálvandi sluppu bæði ideologurin hjá sjónvarpinum og eisini stovnarin av Hlunum Føroyska(?) Flokkinum framal.

Ummælini vóru hvøss, men

eitt, sum ein serliga beit merki í, var, at sjónvarpsmaðurin segði føroysku pressuna hava gjørt vart við stóðuna í fleiri ár, sum jú barasta ikki passar. Tað er eingir miðlar í vesturheiminum, sum hava verið so góðtakandi og gjørt so lítið við bæði tíðindaskriv o.a. sum teir føroysku. T.d. hava øll tíðindaskriv verið skrivað beinleiðis av. Hetta beit ein serliga merki í, tá eitt skriv frá Sjóvinnubankanum um, at „nú høvdu teir bestu kontoina í landinum“, kom í blaðini uttan nakran kritikk.

Nógvar er at triva í frá hesi sending, og var alt meira ella minni (mest meira) vánaligt, og ikki vert at hyggja at. Men tað, sum fekk meg at setast framman fyri telduna, var ein greinastubbi í Sosialinum, sum var okkum í hendi seinasta mánaðag við yvirskriftini „pínliga satt“, sum ein útiseti verður endurgivin fyri at siga. Sjálvandi trý lesarin, at nú halda allir útisetar sendingina hava havt gott virði, men so er avgjørt ikki. Var tað ikki fyri Óla Breckmann, sum væl og virðiliga vísti øllum tvælinum hjá Kirstini Jacobsen aftur, og væl afturat, og Tommy Petersen á Almanna-stovuni, sum meira at kalla gav danska sjónvarpsmanninum framman, so var illa vorðið. Men sjálvandi fer Sosialurin ikki at siga tað. Nei, teir skriva, sum hesin góði útiseti hevur sagt, at „útisetar halda ikki, at Óli Breckmann kom væl frá síni verju av føroyingum.“ Vorðið sum tvæti. Nei, enn tá javnaðar- og sambandsmenn geva honum rós. Eisini verður hann skeivt endurgivin fyri at siga, at føroyingar fáa 1,27% av donsku figgjarglógini, tá hann segði, at føroyingar finga 0,27%, og harafturat vísti hann á handilslit millum Danmark og Føroyar, sum eru dømum til fyrirums. Men

rætt er tað, sum útisetin sigur í greinini í Sosialinum, at danir fáa ta fatan, at Føroyar eru eitt korrupt samfelag út í odd og egg - men tað er einans tilfúsum ósakligum sendingum og greinum fyri at takka. Avgjört ikki gott fyri kredittvirðið.

Men ikki er at undrast á sendingina, tá íblásturin kemur frá amerikonskum sjónvarpi og enn tá við einum amerikonskum professara í journalistikki sum lærumeistara.

Nei, útisetar halda enn høvdið høg, og tað skulu so stóft av øllum vera danir, sum fara at læra føroyingar, hvussu eitt figgjarglógarhall skal fáast burtur. Danska figgjarglógur hevur eitt hall uppá 50.000.000.000 kr., og fórir tað við sær, at tað fara at ganga fleiri ár, áðrenn danska samfelagið fer aftur at virka og arbeiðsloysið at minka, takkað veri teimum stóru rentugjaldingunum til útlandið. Tað er ikki, eins og ein útiseti sigur í greinini, „Niðri finnur tú ongan føroying nakrastaðni“, at vit skammast av at siga okkum vera føroyingar. Sama grenið var at hoyra á einum lítið sigandi fundi her niðri í Árhús fyri stuttum, har onkur føroyingur helt fyri, og onkur við honum, at tvey tímdu ikki aftur til Føroya, tí sosiala skipanin niðri var munandi betri(!).

Donsku miðlarnir, og fyri tann skuld eisini føroysku, áttu heldur at hildið seg til tað, sum hevur størri virði, og ikki einans fólk, sum glæbeint hava tikið ímóti lánun frá bankunum heldur enn at lurta eftir Rasmusi á sinni „Elt ikki altíð, sum fyri er slóðað“. Tí tað er í stórum hetta, sum greinirnar í donsku blaðunum hava snúð seg um.

Árhús tann 23/11
Joel undir Leitinum

Ein áheitan til tann realistiska veljaran til kommunuvalið á Argjum í 1992.

Kommunuval stendur fyri durum, og nú ræður um, at fáa sum mest møgulegt av skilafólki inn í kommunustýrið.

Tey, ið verða vald koma fyrst og fremst at takast við:

1. Fylgjan av lógum og reglugerðum:

— Soleiðis at lógin er líka fyri øll. Uttan mun til skyldskap, trúnað og vinir.

2. Figgjarstýring:

— Serkunnleika til figgjargstýring.

3. Prioritering av stýringini:

— Geva fyrst: mest rúm fyri eimum neyðugu tingunum til borgarans besta. Hvert ár seta av pening til hvørt sitt endamá, so einki verður gloymt. Og fyrst har, sum biðað hevur verið longest.

4. Ráð eru ikki til her og nú loysnir:

— Grundin: Her og nú loysnir elva til bakkast í figgjargstýringini. Besta loysnin er, skilagoð langtíðarættan. Um her og nú loysnir gerast, verður úrslitið hareftir. Frytreytin er, at avsettur peningur er til endamálið. Ikki fyrr enn tá, verður úrslitið skilagoð.

5. Umhugsni fyri okkara komandi ættarliði, og teimum veiku í samfelagnum:

— Í hesum tíðum, har naggaðonin hevur bæði skert og lambskotið alt og øll, er tørvur á fólki, sum vilja geva hesum og øðrum líkandi viðurskiftum, bæði rúmd og ans.

6. Saman um stórmál:

— Í felag saman við øðrum kommunum at loysa tyngjandi stórmál. Øll skulu liva saman í sátt og semju.

7. Arbeiddskapandi tiltøk:

— Øll skynsom arbeiddskapandi tiltøk eiga at verða stuðlað - nýskapandi sum meira traditionell, men tað er ikki rætt, at bygðaráðið nýtir borgarans skattakrónur sum risikokapital í slíkum føri.

Eg kann við vissu siga veljarunum, at omanfyri sum er nevnt, stendur listin C so dyggiliga fyri.

Eisini, at listin, um hann fær meirilutan, við sínum val-evnum og stuðlarum í framtíðini, vilja senda tykkum roknskapin út hvørt ár, tí listin vil vera opin fyri veljarunum.

Í hesi 4 árin, hava bygðaráðslimir á listanum verið við til at fáa figgjarglóguna uppá pláss. Væl at merkja, fingið eftirstoður o.a., sum vóru í 1988 umlagdar til rimulig lán.

Skuldin er gott og væl 3 álikingar.

Kommunan fær millum 18 og 19 mill. inn árliga.

Kommunulimir, ið inn koma á listan, eru samdir um, at teir vilja til eina og hvørja tíð upplýsa veljaranum um kommunar viðurskifti.

Ein tókk til stuðlarnar frá seinasta val til listan. Ein góður viti, ella eitt mál er, at velja valevni ið eru fyrirmyndarlig sjálvi.

Tann gylta reglan er: Ein fer ikki óðrvisi við øðrum, enn hann sjálvur vil verða viðfari.

Vinarliga
Jórunn Joensen,
bygðaráðskvinna

Barnastyrkurin eitt gott sosialt tiltak

Hesi seinastu árin hevur Tórshavnar kommuna veitt peningaligan stuðul til familjur, sum ansa sínum børnum um sjálvi, heldur enn at nýta ansingartovnar ella dag-roktarskipanina.

Stoðan í lotuni er tann, at ca. 700 familjur fáa hendan styrk.

Yvaleynt verða tað nógvar fleiri komandi ár. Fyri kommununa er hetta ein billig loysn, tí tað er munandi billigari, at veita styrk til vøggustovu og barnagarðsbørn, ávíkavist 600 og 800 kr. pr. mánað, heldur enn at gjalda til ansingarskipanina.

Eitt munagott iskoyti til familjur, sum verða raktar av arbeiðsloysi.

Dømi: Ein familja við tveimum børnum ca. 2 og 4 ár. Verða hesi børn ansaði á stovni, kostar tað familjuni ca. 1200+2000 kr. pr. mánað, væl at merkja, hetta er pengar sum skattur er góldin av.

Missur annað av foreldrunum arbeiði, og kann sostatt ansa sínum børnum sjálvi, verða fyrst 3200 kr. spardar, harafturat fær familjan 600+800 kr. frá kommununi, tað vil siga, at hendan familjan hevur 4600 kr. skattafriar um mánaðin, umframt tað sum spart verður í húsnæðing, tá annar hjúnarfelagin arbeiðir heima, og helst kann ein bílur sparast, tá børnini ikki skulu frá húsum um morgunin.

So lítill - fyri ikki at siga eingin peningaligur vinningur er, tá bæði foreldrin at smábørnum arbeiða úti. Men eru tey so heppin, at bæði hava arbeiði, ber væl til at lona einum fólki, fyri at ansa børnum í heiminum. Eitt gott og sunt tilbøð til ung, sum einki arbeiði hava. Fólkafløkkurin er einasti flokkur í býráðnum, sum heldur fast við at varðveita ein skattafriar barnastyrk.

Ansðuflokkarnir vilja

beina fyri hesum styrki, og Sambandsflokkurin vil hava hesar pengar skattskyldugar.

Ein lógin sosialpolitikkur. Í Sosialinum lesa vit um „luksum styrk til tey ríku.“ Eg má spyrja: Eru tað tey ríku sum ikki arbeiða, antin tí tey hava mist arbeiði, ella tí tey ikki ynskja sjálvi at ansa sínum børnum?

Búskaparlaga hevur barnastyrkurin stóran positiván tyding, og eitt sera tydingarmikið sosialt tilbøð, serliga í hesum tíðum, tá arbeiðsloysi ger um seg.

Men eisini hetta, stendur Fólkafløkkurin einsamallur um í Tórshavnar Býráð.

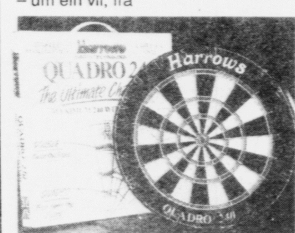
Vilja tygum varðveita ein sosialpolitikk sum búskaparlaga og menniskjansliga ber til, so skal krossurin setast við lista A týsdagin 8. des.

Katrin Dahl,
býráðslimir

HØVUDSVINNINGUR:

Harris Quadro 24

- tað nýggjasta nýggja dartið við møguleika fyri at fáa 4 ferðir rakta talið - um ein vil, frá

P/F THOMAS DAM
TROTTERDEKIN 8, Frømsgade 5, DK-11403, postboks 1108

HØVUDSVINNINGUR:

3.000 krónur

fritt at keypa fyri í

fiK

KEYPSAMTØKAN